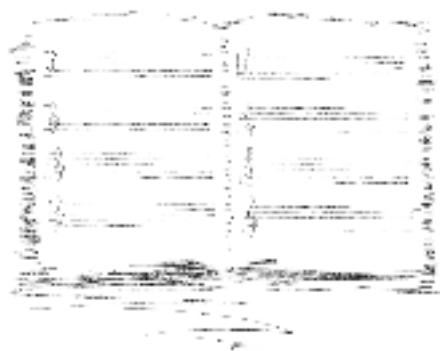

Из рук в руки,
от сердца к сердцу

Информационно-просветительское издание «Я»

Спецвыпуск
2008

КРОНА

Харьковская женская
организация «Крона»

ул. Артема 4, г. Харьков
Украина, 61002

www.krona.org.ua

krona@rider.com.ua

тел./факс: +38 (057) 714-35-94

Тираж 1500 экз.

Издательский дом
«Райдер»

пр. Гагарина 20, г. Харьков

info@rider.com.ua

тел./факс: +38 (057) 703-40-87

703-40-97

703-44-08

Харьковская женская организация **КРОНА**

В помощь гендерным практикам: издания по вопросам гендера

■ **Информационно-просветительское издание «Я» Харьковской женской организации «Крона»**
www.krona.org.ua.
Финансовую поддержку издания осуществляют: Фонд имени Генриха Белля (представительство в Польше), Фонд содействия демократии Посольства США в Украине, Управление труда и социальной защиты населения Департамента защиты здоровья Харьковского городского совета.

Выпуски 2007 №1, 2
Равные права и возможности женщин и мужчин
Выпуск № 3 Взаимодействие в решении гендерных проблем
Выпуск № 4 Гендерное насилие
Выпуск № 5 Лучшие практики решения гендерных проблем
Специальный выпуск для Украины и Беларуси «Равные права и возможности женщин и мужчин» при поддержке Фонда имени Фридриха Эберта, представительство в Украине.
Специальный выпуск «Гендерные аспекты евроатлантической интеграции» при поддержке Центра информации и документации НАТО в Украине и Фон-

да имени Генриха Белля (представительство в Польше).

■ **Он-лайн журнал «К@вкАзия»**
www.gmc.ge

■ **Гендер для чайников**
Издание осуществлено при поддержке Фонда имени Генриха Белля
http://eu.spb.ru/gender/gender_for_dummies.pdf
Ссылка любезно предоставлена
<http://community.livejournal.com/feministki/>

■ **30 & 1 питання про гендер**
Збірку видано Коаліцією молодіжних громадських організацій Черкаської області «Молода Черкащина» в рамках Програми «Рівна участь жінок та чоловіків у процесах прийняття рішень».
http://www.mch.cl.ua/mch@major.com/mch_coalition@ukr.net

■ **Інформаційний бюлетень громадської організації «Жіночі перспективи»**
за підтримки Посольства Фінляндії та Королівства Норвегії в Україні
www.gender.net.ua

достижени наших широких групповых интересов;

в) надо действовать ярко и не бояться своей авангардности и даже не-которой эксцентричности;

г) надо научиться спокойно вос-принимать даже самую жесткую критику;

д) надо (тут тяжелый вздох) активно идти на сотрудничество с государ-ством.

Последний пункт мало у кого из журналистов вызывает энтузиазм, но без него просто невозможно добиться системных изменений.

С теорией ясно, а что вы делаете на практике?

Представим, что это вопрос из зала. Тут я могу говорить долго и еще более горячо. Я могу рассказать про ежегодные Международные конференции журналистов-гендерщиков, которые мы проводим уже пять лет — и какой они имеют резонанс в мире, и как они обрастают идеями, инициативами, проектами в разных странах (конференции поддерживает наш постоянный партнер — Гендерная Программа БДИПЧ ОБСЕ, спасибо ей). Могу рассказать о проекте «Журналисты против сексизма в массовой культуре» и о Медиа-бале (тут нас поддержала Женская программа Фонда «Открытое общество — Грузия», спасибо ей). Можно бы поговорить о разных мониторингах, которые мы проводим, и об их результатах — нередко шокирующих. О многих волонтерских акциях — национальных и международных, в которых не ленимся участвовать. Отдельная тема — о работе в Коалиции женских НПО Грузии.

И о многом другом. Но я остановлюсь на самом интересном проекте — он-лайн журнале «К@вкАзия» (еще раз напоминаю его адрес — www.gmc.ge). Его не надо путать с Коалицией «КавкАзия» — это международное объединение гендерных журналистов, которое создано на самой первой из наших ежегодных конференций. Журнал «К@вкАзия» — это один из продуктов Коалиции «КавкАзия» (разница в названии — в написании второй буквы).

Это любимое дитя и нашей Ассоциации, и Коалиции, и целого ряда наших коллег, авторов, подруг и друзей по всему миру. Это дитя природы — чистейшего, бескорыстнейшего меж-

дународного взаимодействия, потому что весь первый год своего существования он выходил без единого цента финансирования откуда бы то ни было. Просто одна из наших активисток вызвалась быть редактором, остальные назвали себя авторами, верстальщицами, корректорами, переводчицами. Причем все — из разных стран. Мы очень хотели иметь пространство, комфортное для нашего образа мыслей. Уже первые номера вызвали аплодисменты не только в Грузии или Узбекистане, но и очень далеко от нашего региона. К слову сказать, из США и Нидерландов, из Канады и Испании нам пишут: мы не предполагали, что в нашем регионе (который остальной мир воспринимает как что-то не очень понятное и таящее потенциальную угрозу) — есть такие женщины. Такие — имеющие критический взгляд, трезво оценивающие свои возможности и реальность, стремящиеся к гармонии, при этом образованные и талантливые.

Самое интересное, что феминистский журнал оказался востребованным и в обычных журналистских кругах — нашим коллегам почему-то интересно, что мы там пишем, на своей территории. Недавно мы стали переводить его на национальные языки. По странной традиции, сложившейся в нашей сети, взялись за это, не имея денег, но имея большое желание. Просто созрели морально, естественно пришли к этой фазе. И он заговорил по-грузински, таджикски, украински, азербайджански, киргизски... Надеемся, что он изучит и другие языки. Еще немного организационных усилий — и мы сможем печатать и твердые копии. А это значит, что он станет доступным в отдаленных районах наших стран, он сможет поговорить с самыми простыми женщинами, жизнь которых особенно трудна и порой кажется беспросветной.

Активисты волонтерски переводят «К@вкАзию» в Грузии, Украине, Азербайджане, Таджикистане, Кыргызстане. Они делают это бесплатно или отдают свои деньги на перевод. Никто не заставляет их, но они делают это. Это значит, что идея, которая лежит в основе, — очень живая и правильная, она сама себя строит и развивает, сама к себе привлекает сторонников и работу. **«Я»**

Гендерні дослідження та гендерна політика в Україні: брак комунікації?

ТАМАРА МАРЦЕНЮК

соціолог, дослідниця гендерних питань, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Гетеборзький університет (Швеція)

ЗМЕТОЮ впровадження політики гендерної рівності наша держава прийняла низку документів, серед яких варто відзначити Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (вступив в дію з 1 січня 2006 р.) та Державну програму з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року (затверджену Кабінетом Міністрів 27 грудня 2006 р.). Хоча ці документи засвідчують увагу з боку політиків до гендерного питання, їм — як і іншим законодавчим актам — бракує однієї важливої складової — уваги саме до гендерних (соціологічних) досліджень. Адже перш ніж впроваджувати гендерну політику, варто здійснювати ретельний моніторинг існуючої ситуації. А потім, відповідно, досліджувати результати цієї політики.

На мою думку, протягом останніх років в Україні налагоджено досить непоганий діалог та співпрацю між державними структурами, відповідальними за гендерну політику (Міністерство у справах сім'ї, молоді і спорту) та громадськими організаціями. В цьому мені остаточно переконав нещодавній круглий стіл «Посилення діалогу між владою і громадськістю щодо вирішення актуальних гендерних питань», організований 13 листопада 2007 р. всеукраїнською громадською організацією «Жіночий консорціум України» за підтримки Регіонального представництва Фонду Фрідріха Берта в Україні та Білорусі. На цьому круглому столі як представники міністерства, так і громадських організацій продемонстрували вміння успішно комунікувати та знаходити спільну мову.

Однак, на мій погляд, в цьому діалозі слабо представлена чи майже відсутня ще одна важлива ланка — дослідники, науковці, експерти. Можливо, їх в Україні немає? Звісно, порівняно із західними країнами, їх не так багато. Але якщо провести дослідження українських університетів, то можна побачити, що чи не в кожному є такі дослідники. Що їм бракує? Я думаю, налагоджено спілкування, мережі. У Швеції є велика електронна мережа дослідників гендерних питань. У мене одного разу було запитання про проституцію. Я написала до мережі — і за кілька днів отримала з десяток відповідей. Відгукнулися дослідники проституції з різних шведських університетів. В мережі циркулює інформація про конференції, дослідження, важливі події тощо. У Швеції ця мережа створена під керівництвом Шведського секретаріату з гендерних досліджень — спеціального державного органу, який координує гендерні дослідження в країні. Мережу гендерних дослідників, але на пострадянському просторі, зібрав Харківський центр гендерних досліджень.

З іншого боку, можливо, дослідники самі не дуже хочуть виходити на діалог, вважаючи, що гендерне питання — глибоко інтелектуальне, його не під силу зрозуміти загальній масі населення. Такий варіант можна назвати причиною того, що дослідники неактивно залучаються до державно-громадських обговорень гендерних питань. Але оскільки держава поки що не усвідомила важливості проведення кількісних та якісних досліджень гендерних відносин, то експерти та науковці задіяні переважно у міжнародних проектах, фінансованих міжнародними грантами. Дійсно, українську ситуацію щодо сфери гендерних відносин моніторять переважно міжнародні організації та їх представництва в Україні. Про статистичні дані взагалі слід кричати. У Швеції я просто захожду на сайт Шведського статистичного бюро,

на англomовну версію, і качаю книжечку «Women and Men in Sweden: Facts and Figures 2006. Statistic Sweden, Stockholm». Аби знайти дані по Україні, наприклад, різницю в оплаті праці, я прошу друзів поїхати до бібліотеки Вернадського, скопіювати, відсканувати і переслати мені. Звісно, стратегічно важливу інформацію треба швидше як зіницю ока, обмежувати до неї доступ.

Насправді просто попередити ще багато роботи. Причому у всіх — державних службовців, громадських активістів, дослідників. Безперечно, у режимі плідної комунікації робота на спільний результат проходитиме швидше і даватиме позитивні результати. **«Я»**

Серед запрошених на конференцію «Рік гендерної рівності в Україні: європейський вибір», що відбувалася у вересні в м. Києві, була одна з гендерних експертів міжнародного рівня — Бонні Бернстром. В своєму виступі вона наголосила: «Жінки та чоловіки мають мати рівні права та можливості в політиці. Жінки та чоловіки мають мати рівні права та можливості в економіці. І це має стати справою держави та вирішуватися на державному рівні. Гендерна рівність має стати справою кожного члена суспільства. Шведський досвід свідчить про те, що чоловіки можуть поліпшити своє життя, якщо вони починають піклуватися про маленьких дітей, особливо про немовлят. Шведський досвід доводить: гендерна рівність — це вигідно. Вигідно для держави. Вигідно для всіх членів суспільства, як для жінок, так і для чоловіків. Компанії, які працюють, дотримуючись принципів гендерної рівності, отримують більший дохід, більший оборот капіталу. Країна, яка вибудовує свою політику, дотримуючись принципів гендерної рівності, стає багатішою».